

ROZWIÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek, dnia 5 września 1922 roku.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Ustąpienie wicemin. Dunikowskiego.

(wp) Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie ustąpić ma ze stanowiska wice-ministra spraw wewnętrznych dr. Juliusz Dunikowski.

Jako jednego z kandydatów na to stanowisko wymienia się obecnego dyrektora departamentu bezpieczeństwa publicznego i pracy p. Stefana Urbanowicza. (6)

Przed rokowaniami polsko-niemieckimi.

(wp) Dnia 6 września rozpoczynają się w Dreźnie rokowania polsko-niemieckie.

Na początku traktowane będą sprawy następujące:

- 1) Noty Kriesa.
- 2) Sprawa wydania przez Niemcy aktów, dokumentów, archiwów etc.
- 3) Sprawa tranzytu z Niemiec przez Polskę do Rosji i Ukrainy.

W komisji do not Kriesa przewodniczyć będzie p. Mrozowski, delegat Polski przy komisji aktów i archiwów — prof. Dąbniński poseł na Sejm, zaś w komisji tranzytowej — p. Henryk Tenenbaum, dyrektor depart. handlowego w min. przemysłu i handlu.

W związku z przygotowaniami do rokowań polsko-niemieckich prezes Głównego urzędu likwidacyjnego, inż. J. Karłowicz przerwał urlop i w dniu 31 sierpnia powrócił do Warszawy, obejmując w tymże dniu urządowanie. 6

Wywóz żywności za granicę.

(wp) Rosła w Polsce drożyzna, rosła z dnia na dzień, z godziny na godzinę — sztucznie przeważnie wytwarzana przez gremjum paskarzy, tak świetnie zorganizowane, że nie zaniepokoił go ani na chwilę nawet straszliwie brzmiący „Urząd do walki z lichwą i spekulacją”. Jako pocisk wielkiego kalibru przyszła „Komisja Drożyniana”. I zaczęła pracować!

Właśnie onegdaj odbyła jedno ze swoich pierwszych posiedzeń. A rezultat tych narad „nad sposobem ukrócenia drożyzny”? Oto stwierdzono „urzędowo”, że w tym roku będziemy mieli dużo ziemniaków i jęczmienia, bo obrodziły.

No i postanowiono wywieźć ich nieco zagranicę — akurat tyle, aby nie przeszkodzić paskarzom w nowym podbiciu ceny.

Bo przecież nikt z nas na serio traktować nie będzie twierdzenia „Komisji Drożynianej”, że przez wywóz niewielkiej ilości kartofli i jęczmienia podreperujemy naszą walutę. Takie „transakcje” jużśmy u nas widzieli a zawsze w ich rezultacie było gorzej i gorzej!

Wyjazd min. Kamińskiego.

(wp) Pan minister spraw wewnętrznych Antoni Kamiński wyjechał na kilka dni na objazd województwa peleskiego. (2)

Odroczenie międzynarodowego kongresu mieszkaniowego.

(wp) Min. spr. zagr. komunikuje, że międzynarodowy kongres mieszkaniowy, który miał się odbyć w końcu września w Rzymie, został odroczone do wiosny 1923 roku. (2)

Gwiazda Lloyd George'a gaśnie.

LONDYN 4 (Pat) „Times” ogłasza list deputowanego majora Johnsona Hioksa, potępiający obecne stanowisko Lloyd George'a jako przychylne dla istotnych wrogów Anglii. Johnson Hioks stwierdza że w czasie swej ostatniej wizyty w Londynie Poincare musiał mieć wrażenie, iż mimo wszelkich ofiar, ponieśionych na polach bitwy, Anglja jest znużona i przenosi utrzymanie stosunków pokojowych z

Niemcami nad udzielenie pomocy Francji w kwestii uzyskania słusznie należących się jej odszkodowań. Johnson Hioks kończy artykuł twierdzeniem, że Lloyd George nie reprezentuje już opinii narodu angielskiego i przewiduje powrót konserwatystów do władzy pod poparciem hasłem realizacji zobowiązań przyjętych w roku 1918. (7)

Grecja w przededniu kapitulacji?

NOWA OFENZYWA KEMALISTÓW. GRECY COFAJĄ SIĘ W PORZĄDKU.

ATENY 4 | 9 (. W.) Krążą pogłoski, że komenda armji ma zamiar zupełnego wycofania się z Azji mniejszej, aby tym sposobem uratować armję od całkowitej klęski. Minister wojny i minister spraw wewnętrznych powróbili ze Smyrny. Minister finansów oświadczył podobno, że środki państwowe pozwalają na prowadzenie wojny tylko przez jeden miesiąc. (2)

LONDYN, 4 | 9 (A. W.) W kołach oficjalnych angielskich panuje przekonanie, iż ofenzywa podjęta przez kemalistów ma na celu przede wszystkim wzmocnienie ich stanowiska, ze względu na zbliżającą się konferencję w sprawach blizkiego Wschodu. Jeżeli kemalistom uda się utworzyć przewagę militarną, obecna, to konferencja, która ma się odbyć w Wenecji w bieżącym miesiącu będzie musiała całą kwestję rozpatrywać na nowo i zmodyfikować

plany już ustalone. (2)

ANGORA 4 (PAT) Havas. Cofając się wojska greckie pozostawiły w ręku Turków 150 armat. (1)

BORDEAUX 4 (PAT) Zaprzeczają to wiadomościom jakoby Grecja zwróciła się do sojuszników z prośbą o natychmiastową interwencję. Według komunikatu z d. i b. m. odwrót armji greckiej trwa w dalszym ciągu bez naciśku (znany doskonale to określenie P. R.) ze strony nieprzyjaciela. Zarządzenia w sprawie ewakuacji Eshi-Shefir zostały już ukończone. (1)

BERLIN 4 (PAT) Prasa ateńska zajmując się sprawą ewentualnej ewakuacji Azji Mniejszej, której celem byłoby zapobieżenie klęsce wojsk greckich. Minister wojny powrócił ze Smyrny.

Omal nie autonomia.

WYNIKI GŁOSOWANIA NA ŚLASKU NIEMIECKIM.

KATOWICE 4 (PAT) Biuro Wolffa podaje rezultat głosowania na G. Śląsku Opolskim. W pierwszej rubryce miejscowości, w drugiej ilość głosujących za Prusami, w trzeciej ilość głosujących za autonomją, w czwartej stosunek udziału w głosowaniu. Okręgi wiejskie: Bytom 19361-4910-71 proc. Tarnowskie Góry 6395-4324-81 proc. Koźle 3343-2531-55 proc. Waitenberg 17717-307-82 proc. Dwa obwody jeszcze nie są obliczone. Gliwice 26103-4918-58 proc. Godków 18581-194-84 proc. Dwa obwody nieobliczone. Zabrze 43479-8994-85 proc. Jeden obwód nie obliczony. Luepschuetz 41814-282-92 proc. Jeden obwód nie obliczony. Gutenberg 5803-

488-72 proc. Nisa 31394-134-69 proc. Trzy obwody nie obliczone. Neustadt 45475-1150-85 proc. Opole 38536-7161. Jeden obwód nie obliczony. Raciborz 21887-1986-69 proc. Rybnik 2579-503-69 proc. Rozenberg 17668-1826-75 proc. Wielkie Strzelce 23957-4396-76 proc.

Okręgi miejskie: Bytom 21836-1663-64 proc., Gliwice 29281-2129-70 proc.; Nisa 14312-145-86 proc., Opole 15254-945-81 proc., Raciborz 16217-974-780

Uprawnionych do głosowania było 765322, za Prusami głosowało 513760, za autonomją 50518. Ogólny udział w głosowaniu 75 proc. (1)

Pamiętajcie o sierotach po powstańcach górnośląskich.

Kronika wyborcza**TELEFON I TELEGRAF PODCZAS WYBORÓW.**

(w) Min. poczt. i telegr. okólnikiem z dn. 29 ub. m. wydało bardzo obszerną instrukcję o służbie pocztowej, telegraficznej i telefonicznej podczas wyborów do Sejmu i Senatu. Instrukcja ma na celu podniesienie sprawności poczty w tym okresie. Dla ułatwienia organom wyborczym przesyłek pocztowych, porto od nich zostało zryczałtowane, tak, że komisje wyborcze, według wskazówek w okólniku zawartych, będą mogły bez opłaty nadawać przesyłki na pocztę. Przesyłki te będą traktowane parówni z pośpiesznymi przesyłkami państwowymi. Co do telegramów i rozmów telefonicznych z rozmównic publicznych, to będą one na razie kredytowane — opłacanie ich nastąpi po ukończeniu wyborów. (o)

WITOSOWE SPOSOBY AGITACJI.

(w) Korespondent „Gaz. Codziennej“ dołosi z Wietrzychowic, pow. Tarnów w Małopolsce Zach. w pobliżu własności ziemskiej Witosy „Wierzchosławice“:

Zdarzył się fakt niesłychany. Policja, która powinna stać jak najdalej od polityki i nie ma prawa mieszać się do niej, dopuściła się zezczy, która jest wprost potworną.

We wsi Wietrzychowice, pow. Tarnów miał się odbyć 21 sierpnia wiec Witosy. Witos rzując, że wytoni się silna opozycja, przygotował silną bojówkę, złożoną z 250 drabów, następnie udał się na posterunek P. P. i tu komendant posterunku wydał mu dla bojówki pięćdziesiąt karabinów ze składu. Bojówka Witosy, uzbrojona w karabiny przybyła na miejsce, gdzie miał odbyć się wiec.

Naturalnie chłopci narodowcy nie chcą dostać kulę w łeb milczeli.

Zapytujemy Okr. K. P. P. w Krakowie co robi z tym jawnym wypadkiem pogwałcenia ustaw i nadużycia władzy urzędowej przez odnośny posterunek, który wydał broń w ręce bojówki partyjnej. (o)

TELEFONEM z WARSZAWY.**ARESZTOWANIE STU KOMUNISTÓW.**

*) Wczoraj w wieczór defenzywa policji na wytopiła w lokalu stowarzyszenia pracowników handlowych przy ul. Zielnej nr. 25 w Warszawie nielegalne zebranie młodzieży komunistycznej.

Narazie przyprowadzono ich do X komisariatu. Na miejscu znaleziono niezbite dowody ich bolszewickiej działalności.

Dzień wczorajszy, był według uchwały powziętej w r. 1915 na zjeździe komunistycznym w Bernie, międzynarodowym świętem młodzieży komunistycznej. Z okazji tej rocznicy komuniści warszawscy zebrał się w Związku handlowców i pracowników biurowych, na okolicznościową akademję.

Zebrało się około 300 osób, przeważnie w wieku od 16—20 lat. Na akademji wygłoszono odczyt, który był jaskrawą apoteozą komunizmu i jego wodzów.

Między aresztowanymi znalazło się kilkanaście osób poszukiwanych przez władzę sądową za działalność komunistyczną, bądź też zwolnionych poprzednio ze względu na nieletność ze słynnych spisków Cytterszpilera, Toeplitza i innych.

Ze stu osób po ustaleniu tożsamości, zwolniono przeszło 50, reszta zaś z polecenia władz sądowych została zatrzymana dla przeprowadzenia dalszych dochodzeń.

STAN ZDROWIA GEN. IWASZKIEWICZA.

*) Z Warszawy donoszą: Gen. Wacław Iwaszkiewicz nadal jeszcze nie opuścił łóżka. Wbrew pogłoskom stan zdrowia budzi jeszcze poważne obawy. Krótki przeciąg czasu nie pozwala na razie sądzić o wynikach nowych metod leczenia zastosowanych w chorobie generała. Lekarze spodziewają się jednak, że wkrótce one nareszcie przyniosą poprawę.

Niemcy gdańscy napadają na marynarzy francuskich.**TŁUM HAKATYSTÓW WRAZ Z POLICJĄ BIJE SWOICH OPIEKUNÓW.**

GDANSK 4 9 (AW) Wczoraj na wracających do portu marynarzy francuskich napadł kolejno podzielony na oddziały tłum niemiecki, krwawiąc i bijąc ich do nieprzytomności.

Tłum ten, uzbrojony w pałki, laski i pręty żelazne, wynosił około czterech tysięcy osób.

Napadano również i bito Polaków, którzy ostrzegali Francuzów przed przygotowaną na nich zasadzką. Bicie Francuzów trwało kilka godzin w obecności zgromadzonej

policji gdańskiej, która broniła Francuzów w ten sposób, że aresztowała napadniętych, wykręcając im ręce w tył. W ten sposób aresztowanych policjanci gdańscy wydawali na pastwę tłumowi. Podczas ekscesów z tłumy padały okrzyki przeciwko Francji, Ameryce i Anglii. Ekscesy przeciągały się do późnego wieczora.

Liczba skatowanych Francuzów, którzy zaskoczeni, nie próbowali stawiać oporu, wynosi 50 osób.

Joffe w Pekinie.**PRÓBA AGITACJI BOLSZEWICKIEJ w CHINACH.**

CHARKOW 4. 9. (A. W.) Przyjazd Joffego do Pekinu wzbudził wśród państw zainteresowanych w sprawach chińskich znaczne zaciekawienie. Jest to próba ze strony Rosji podburzenia Chin przeciwko państwom europejskim. Wizyta Joffego w Pekinie spowodowała demarche całego akredytowanego w Chinach korpusu dyplomatycznego.

Joffe ogłosił komunikat, w którym wyjaśnia, że przyjechał do Chin nie dla specjalnych celów, lecz dla podtrzymania przyjacielskich stosunków między Rosją a Chinami.

Wprowadzając zaś swoje wojska do Urgii, Rosja wyłączenie pragnęła zlikwidowania w Mongolii bandy Ungarr. Jeżeli po likwidacji wojska rosyjskie pozostały w Mongolii, to tylko wskutek próśb władz mongolskich i dla ochrony obywateli mongolskich przed napadami band. (7)

Sprawa Austrii w Lidze Narodów.**GŁOSY PRASY FRANCUSKIEJ.**

PARYŻ 4 (Pat) Wszystkie dzienniki podkreślają znaczenie trzeciej sesji ogólnego zgromadzenia Ligi Narodów i wyrażają zapatrywanie, że głównym przedmiotem obrad będzie sprawa austriacka.

„Matin“ przypomina rozmowę Lloyd George'a z Schanzerem w czasie której premier

angielski oświadczył, że interwencja wojskowa Włoch, na wypadek wniechania się małej ententy do spraw austriackich wywoła nowy porządek w Europie.

„Matin“ zaznacza, że Austria musi żyć jednak w ocaleniu jej nie może odbyć się kosztem narodów sąsiadujących. (7)

Z OSTATNIEJ CHWILI**SOCJALIŚCI NIEMIECCY ŁĄCZĄ SIĘ.**

BERLIN 4. 9 (AW) W tym miesiącu nastąpić połączenie się stronnictw socjalistycznych, co będzie miało decydujący wpływ na rozwój stosunków wewnętrznych w Niemczech. Socjaliści nie będą uprawiali taktyki obronnej, lecz przejdą do ofensywy przeciwko reakcji, spodziewając się poparcia całego kraju.

KONFERENCJA BALFOURA I BURGOIS'A.

WIEN 4 (PAT) Z Paryża donoszą, że Balfour i Burgois odbyli w Genewie dłuższą konferencję. Jak donosi „Matin“, omówili oni wszystkie kwestje, stojące na porządku obrad konferencji, przy czym wszystkie różnice między nimi zostały usunięte.

OBRADY HAKATYSTÓW GDAŃSKICH.

GDANSK 4 (PAT) Przez trzy ostatnie dni odbywały się tu obrady niemieckiej partii narodowej przy udziale reprezentantów z Rzeszy niemieckiej oraz posłów do parlamentu niemieckiego i sejmu pruskiego. Zjazd zamienił się w demonstrację monarchistyczną. Sala obrad była udekorowana sztandarami dawnego cesarstwa. Przebieg tych trzydniowych obrad cechował nastrój antyfrancuski i antypolski.

POINCARE O TAKTYCE NIEMIEC.

PARYŻ 4 (PAT) Z okazji odsłonięcia w Hofleur pomnika wniesionego na cześć Alberta Sorela, Poincare wygłosił przemówienie, charakteryzując w nim dzieła tego skrupulatnego badacza historii, który posiadał cześć dla prawdy, a który stwierdził, że Niemcy pozbywszy się Napoleona, poczęły marzyć o Barbarossie o Ottonie, władcach

Włoch, Lotaryngii, Burgundji i Flandrii. Poincare zakończył przemówienie: „Od czasu śmierci sławnego historyka, chimeryczne marzenia Niemiec się wzmożyły. Niemcy zaczęli nas oskarżać o imperjalizm w chwili kiedy dajemy dowody umiarkowania, a w której oni podnoszą pieśń „Deutschland uber Alles“ do godności hymnu narodowego.

NIEMCY O SPADKU SWEJ WALUTY.

BERLIN 4 (PAT) „Kreutzzeitung“ pisząc o rokowaniach belgijsko-niemieckich podkreśla, że katastrofalna sytuacja, która w ostatnich dniach zaznaczyła się raptownym i niepowstrzymanym spadkiem marki niemieckiej, została z chwilą przyjęcia belgijsko-włoskiej formuły ugodowej, częściowo złagodzona. „Berliner Tageblatt“ występuje przeciwko twierdzeniu, jakoby Niemcy rozmyślnie wywołały spadek marki i posiadaniem, że niemiecka waluta została rozmyślnie zdeprecjonowana. Zagranica się myli co do winowajcy. Winowajcą jest traktat wersalski, który świadomie i trwale wstrząsnął całe życie gospodarcze i utrzymał je na najniższym poziomie swoimi zarządzeniami, dotyczącymi finansów oraz innych spraw.

Francja uzdrowi Europę.

NOWY JORK 4 (PAT) „New York Tribune“ zaznacza, że nota Poincarego w sprawie długów międzysojuszniczych otworzy szerokie horyzonty dla uregulowania sprawy, która dotychczas była rozpatrywana pod zbyt ciasnym kątem widzenia. Dzięki okoliczności, że nota francuska stanowi przeciwieństwo noty Balfoura, która oddaliła bliskie już rozwiązanie sprawy, Francja, zdaniem dziennika, stanie obecnie na czele mocarstw, mających na celu przywrócenie zdrowia i energii Europie. Zdaje się, że obecnie bliska już jest gospodarcza rekonstrukcja Europy. (2)

Rewolwer w parlamencie.

Dziwne rzeczy dzieją się w Europie...

Buńczuczny socjalizm, który od niedawna zdawał się brutalną siłą dominować pośród ugrupowań politycznych zachodnich narodów, dziś przybiera postać skruszonego winowajcy, odzianego w łachmany, żebrzącego żałosnym głosem o wsparcie...

Socjalistyczna mizerota z każdym dniem więcej marnieje, rozpada się na grupki komunistyczne, zajadłe się zwalczające i unoszone wartkim prądem nowych haseł, myśli płomienych, odzwierciedlających odmłodzone ludy — toną beznadziejnie w morzu zwycięskiego nacjonalizmu.

W tem zamieraniu marksowskiej idei widzimy pewnego rodzaju moralną naukę, która po niezliczone razy stwierdziła już nam, że prócz Boskich praw i ludzkich, wpływających z przyrodzonej treści psychologii ludzkiej, nie ma nic trwałego na świecie... Że ludzkość od czasu do czasu upaja się, jak haszyszem, różnemi teorjami samozwańczych proroków, które to teorje przyobleka się pozornie w szaty naukowe, gwoli nadania im autorytetu i posłuchu pośród bezkrytycznych mas proletariatu...

Takim haszyszem okazał się socjalizm i bankructwo jego przypieczętowały ostatnie lata...

Objawy bankructwa znamionuje między innymi następujący fakt:

Wielka prasa europejska, stojąca przeważnie na usługach żydowskiej finansjery i wywrotowych elementów już od dłuższego czasu ujawnia dziwne zdenerwowanie a zwłaszcza, co podkreślamy, znamienne fałszowanie nastrojów nacjonalistycznych we Włoszech, które oświeciła się pod czerwonym kątem widzenia...

Pisze się więc o słabości Włoch, o „wojnie domowej” i. t. d.

Taka definicja odpowiada tylko częściowo prawdzie, bo prawdą jedynie jest to, iż doszło tam do krwawych starć, a walki te nie są objawem słabości Włoch, lecz przeciwnie teźny, mającej swój dobitny wyraz w zbrojnym proteście przeciwko uciskowi antynarodowemu i czerwonemu terrorowi!

Socjalizm włoski, posiłkowany przez komunistyczne grupki przekonał się namacalnie, iż wszelki gwałt rodzi mścicieli, którzy wcześniej czy później zażądają rachunku sumienia za doznane krzywdy...

Kij ma dwa końce!

Z tym drugim końcem mieli sposobność zapoznać się terroryści z pod znaku Marksa..

Teraz dopiero międzynarodówka poznała na własnej skórze, że źle się dzieje, że rentowne władztwo dusz wymyka się jej z ręki.

Stąd to płaczliwy ton żydowskiej prasy, wyrzuty i skargi na terror faszystów.

Na tem tle głośna sprawa rewolweru w włoskim parlamencie urasta do znamienego faktu, który charakterystycznie rzuca światło na istotę „walk domowych we Włoszech.”

Historyczny ów rewolwer wniesiony został w chwili, gdy poseł Repposi, komunista, marionetka w rękach Moskwy, czytał swą mowę, w której dowodził, iż strajk i owdanie obsługi publicznej winno być popierane przez uzbrojoną ludność.

To powiedzenie wywołało oburzenie prawnicy a nawet premiera de Facty, a poseł fa-

szysta Giunta zagroził, że jeśli Réposi nie przestanie mówić, zmuszą go do tego rewolweru. Wówczas to rewolwer faszysty Arpinati, który nie zdołał go nawet podnieść, został mu skonfiskowany.

Tak to z powodu tego faktu powstał lament na łamach żydowskiej prasy międzynarodowej.

Zdrowa atoli opinia świata przyjmie ten fakt z zadowoleniem do wiadomości, albowiem dobrze wszystkim jest w pamięci nie tak dawne wystąpienie w tymże samym parlamencie lewicy socjalistycznej, kiedy to żyd Treves, poseł

bez obstrukcji doradzał wojsku dezercję, a ponieważ włoska Izba nie posiadała wówczas 35 posłów — faszystów — wyszedł ów żyd z tego eksperymentu żywy i cały.

A działo to się także wtedy, gdy na ulicach lżono powracających z chwałą z frontu oficerów, kolory narodowe zaś bezczeszczono bezkarnie.

Wobec takich precedensów, obalenie chociażby rewolwerem apologii antynarodowego buntu jest rzeczą słuszną i świętą.

Kij ma dwa końce!...

(8)

(X—Y.)

Zapowiedź ścinania łbów inteligencji.

„Wyzwolenie” urządziło w tych dniach wiec w Białej. Przybył tam poseł okręgu częstochowsko-radomskiego, znany anarchista p. Rudziński, otoczony strażą przyboczną specjalnie sprowadzoną do Białej, i zapowiedział „ścinanie łbów inteligencji” — palenie dworów i oddanie władzy w chłopskie ręce.

— Patrz, chłopie polski, — mówił poseł Rudziński — wybory na Sejm i do Senatu powierzono panom, sędziom, prokuratorom i urzędnikom, a to przecież sami złodzieje.

Gdyby nie zorganizowana przez posła Rudzińskiego bojówka, spotkałaby go należyta odprawa za sianie anarchji.

Z wiecu „Wyzwolenia” bezstronni uczestnicy odcieśli wrażenie, że lud zaczyna trzeźwo patrzeć na tych swoich obrońców z pod ciemnej gwiazdy, którzy drogą nieziszczalnych obietnic — palenia dworów i „ścinania łbów” inteligencji, chcą uchwycić władzę w swe brudne ręce. Dodać należy, że poseł Rudziński i jego bojówka nie dopuścili przeciwników do głosu. Gdy kto z obecnych chciał zabrać głos, poseł Rudziński, podnosząc pięść do góry, groził i krzychał: „Z chłopską pięścią spotkacie się!”

Wobec antypaństwowego wystąpienia p. sła Rudzińskiego przedstawiciel porządku publicznego zagroził rozwiązaniem wiecu.

Mowa posła Rudzińskiego była oklaskiwana na tylko przez jego bojówkę i kilku fernali. specjalnie na ten cel sprowadzonych.

Czy zapowiedź „ścinania łbów inteligencji”, czy to okropne ogłupianie ludu przez wyzwoleńców i socjalistów nie obudzi śpiących inteligentów naszych, którzy patrzą tak długo obojętnie na to, jak nieliczne jednostki z całym zaparciem się siebie, resztkami sił fizycznych i własne grosze ostatnie poświęcając, walczą z tymi wszystkimi, którzy z Polski uczynili już mniejszewę, a którzy chcieliby widzieć w niej bolszewję?

Czy wy wszyscy, nie pośpieszycie z pomocą moralną i materialną tym nielicznym, którzy bronią naród przed zagładą? Czy nie usłyszycie głosu posterunków narodowych, wołających o pomoc do walki? Czy istotnie egoizm tak przeżarł już dusze polskie, że niema nawet w sercach polskiej instynktu narodowego? Odpowiedź na to niechaj będzie poparcie akcji przedwyborczej, gdziekolwiek się ona ujawnia. (o) „Kur. Częst.”

Nitti w obronie Niemiec.

(o) Z nieklamana radością zamieszczają pisma niemieckie, między innymi wiedeńska „N. Fr. Presse”, wywody b. premiera włoskiego p. Nitti na temat traktatu wersalskiego, ukrywającego w sobie francuski „plan zniszczenia Niemiec” i podkreślają ze szczególną satysfakcją ustępy tych wywodów, które dotyczą kwestji G. Śląska.

„Nie zadowolono się tem — ubolewa p. Nitti — że Niemcy rozbrojono i oddano poniekąd w niewolę ententy, ale nadto nałożono na nie zobowiązania tak ciężkie, jak oddanie Śląska Polsce.

„G. Śląsk, będący żywą jednostką ekonomiczną, przedstawiał jedną z najważniejszych podstaw gospodarczych Niemiec. Stanowiąc terytorjum rdzennie niemieckie (!) o napływowej ludności polskiej (!) przeważnie sprowadzonej do pracy w kopalniach i na roli — przyznany został Polsce na tejsamej zasadzie, na jakiej przybyli do Nowego Jorku Włosi, Niemcy i Irlandczycy mogliby zażądać od Amerykanów wydania im miasta albo stanu nowojorskiego. Plebiscyt wypadł na korzyść Niemiec (!) i to po mimo presji ze strony ententy, pomimo udowodnionych gwałtów i zbrodniczego powstania wywołanego przez herszta rozbójników Korfanteo (sic!) który może obecnie jeszcze obejmie ster rządów w Polsce, jeżeli mimo to ententa

przyznała G. Śląsk Polsce, to jest to wielkie cięższe pogwałcenie traktatu wersalskiego, niż zlekceważenie przez Niemcy neutralności Belgji zagwarantowanej w Hadze.

„Odebrano Niemcom najważniejsze rewiry węglowe, a mimo to komisja reparacyjna stawia żądania, by Niemcy dostarczyły miesięcznie 1,725,000 ton węgla koksującego. Ale demokracja całego świata musi wreszcie zrozumieć, że ta polityka przemocy i głupoty (!) ustać powinna, w przeciwnym razie doprowadzi do ogólnego zaniku rozwoju ekonomicznego Europy”.

Nie można dziwić się, że tego rodzaju wagę przypadły Niemcom do gustu, bo rzecz jasna, trudno im pogodzić się z faktem utraty tak cennego arsenału dla przyszłej wojny odwrotowej, jak złoża węgla i zelaza na Śląsku. Wszak tajne magazyny broni w Berlinie, Wrocławiu, Nadrenji i Gdańsku jeszcze nie są dość pełne.

Naturalnym jest wreszcie fakt, że b. premier włoski tak trafił do przekonania Niemcom wyrazami nienawiści do Korfanteo, bo miesiąc zaledwie temu i w polskiej lewicowej prasie obrzucano go takim błotem kalumnii i oszczerstw, że wobec nich błędą najbardziej wyszukane obelgi prasy niemieckiej.

Spółka Nitti — Niemcy — P. P. S. przy pracy! (6)

Odbudowa Francji.

(o) Przewodniczący związku da odbudowy obszarów zniszczonych Francji zawarł ze Stinnesem układ o dostawie materiałów dla zniszczonych okolic

Młody człowiek

z średnim wykształceniem potrzebny. Oferty sub „T. C.” do Rozwoju. (3713K)

NA MARGINESIE.

O urzędnikach pieśń dziadowska.

Wiedzia o tem, eni ludzie,
Zem żyjący dziad w trudzie:—
Bez tom różne poznał rzeczy,
Czemu nikt mi nie zaprzeczy,
Bo i na nic się nie zda.

Mówiąc scyrze, a śmieje,
Urządników znam wiele,
Co to majom takom gaże,
Ze im z głodu chudną twarze,
Zaś w żondołkach wiatr hulal

Taki bryndziok, wciąż struty,
Z wentylami ma buty;
Kurtka na nim zawdy zmięta,
Rzadko który ma porcięta
Nie łatanie na zadku.

Choć dla dziecków brak wsuwy —
Wziąć nie wolno łapowy,
Bo rzond srogich zdań nie zmienia,
Zaspuntuje go do cienia,
Niczom korek w butelkę!

Więc jedynie na gaże
Som łapczywe łazarze.
Taki je dni dziesięć na pe,
Zaś dwadzieścia liże łape,
(Miesiąc ma dób trzydzieści!)

Pan skarbowy powiada:
Na cóż mi ta czerada?!
Z tą szarzyną imo mękal
Piszczy to, skwirczy, stękał
O przykładki wciąż pętał

Więc bez letnie dziś doby
Kombinuje sposoby,
Jakby skończyć z nimi scysje, —
Naraz wszystkim dać dymisje,
I skasować urzędy. (1)

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

I na nieboszczykach można zarabiać!

(K) Pisma warszawskie donoszą, że wobec obowiązującego 8-godzinnego dnia pracy, pogrzeby normalnie mogą się odbywać tylko od godz. 9 rano do 4-ej popoł., w razie przedostarczenia zwłok na te cmentarze między godz. 4 i 6 popoł., opłata za karawany taboru

cmentarnego pobierana będzie w wysokości podwójnej. W razie dostarczenia zwłok w tych godzinach (4—6) na wspomniane cmentarze karawanem lub wozem z prywatnego zakładu pogrzebowego, opłata za pokładnie (pochowanie, grabarka etc.) pobierana będzie w wysokości potrójnej. Po godz. 6 popoł. zwłoki pochowane nie będą. (1)

Kursy dla rybaków w Tczewie.

(K) W Wejherowie w morskim urzędzie rybackim odbyła się konferencja zwołana przez wojewodę pomorskiego z udziałem przedstawicieli rozmaitych instytucji i urzędów, zainteresowanych rozwojem naszego wybrzeża morskiego. Na konferencji był omawiany projekt zorganizowania kursów dla rybaków morskich przy szkole morskiej w Tczewie, opracowany przez dawny departament rolnictwa ministerstwa b. dzielnicy pruskiej w Poznaniu. W celu zrealizowania tego projektu zostało zawiązane towarzystwo przyjaciół rybaków morskich, które wyłoni z siebie komisję organizacyjną kursów i po uzyskaniu potrzebnych funduszy uruchomi kursa jeszcze w tym roku. Prezesem towarzystwa wybrany został ks. Witkowski, zaś wiceprezesem dr. Lubecki.

Kursa potrwać trzy miesiące i dostarczą rybakom praktycznych wiadomości z zakresu nawigacji motornictwa. Uczestnicy kursów przejdą jeszcze dodatkowy kurs, który pozwoli na uzyskanie stopni kapitanów ruchu przybrzeżnego.

Ministerstwo przemysłu i handlu udzieliło wybitnego poparcia w opracowaniu projektu i znacznego ułatwienia przy wykorzystaniu szkoły w Tczewie dla celów kursów rybackich. Wobec rozwijającej się propagandy niemieckiej na kursach będzie wykładana historia Polski oraz będą udzielane lekcje języka polskiego.

Odkrycie nowych źródeł mineralnych.

(K) Przed niedawnym czasem odkryto nowe źródła wody mineralnej w Piwnicznej pod Nowym Sączem. Źródła znajdują się w pobliżu dworca kolejowego — z drugiej strony Prądu.

Jak stwierdzono woda z tych źródeł zawiera duży procent żelaza i jakością prawie nie różni się od szarawy żegiestowskiej. — Nowe źródła zabezpieczono od zewnętrznych wpływów przez ocementowanie.

Odkrycie nowych wód przyczyni się wielce do dalszego rozwoju naszych uzdrowisk i ułatwi korzystanie z nich szerszym warstwom inteligencji z powodu znacznej taniości w tych okolicach. (1)

Odpowiedzialność za strajk.

(K) Wyrokiem prawomocnym zaocznym sądu okręgowego w Poznaniu, na skutek skargi, wniesionej przez robotników Wojciecha Melera i Michała Sierszulskiego, obydwoch z Jabłkowa pod Skokami, Związek Zawodowy Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej (Związek Klasowy), Poznań, Łamkowa 7, zasądzony został na zapłacenie powyższym robotnikom każdemu po 300,000 mk. odszkodowania za straty, powstałe u nich przez strajk rolny w październiku zeszłego roku, do wzięcia udziału w którym przemocą przez pozwanego Związek zostali zmuszeni.

Robotnicy powyżsi z powodu udziału w strajku zostali przez swego pracodawcę z pracy wydaleny, a innego zatrudnienia znaleźć nie mogli, wobec czego na drodze sądowej słusznie za poniesione straty zażądali odszkodowania od bezpośrednich winowajców strajku. Zatem lokal Związku Klasowego przy Łamkowej 7, niebawem odwiedzi, o ile już nie odwiedzi, komornik sądowy.

Wyrok powyższy posiada olbrzymie znaczenie. Nakładając na organizacje zawodowe odpowiedzialność za straty, poniesione przez robotnika, zmuszonego terrorem do zaprzestania pracy, stanie się on silnym hamulcem, nie zezwalającym na lekkomyślne wszczynanie strajków oraz na karygodne odrywanie chętnych do pracy przy pomocy gwałtów. (2)

Brutalne znieważenie.

W Stryju zmarł w sobotę kolejarz Burycz — członek P. P. S. — na ciężką chorobę zakaźną. W myśl przepisów sanitarnych nie wolno dla niebezpieczeństwa zarazy — wprowadzać ciała zmarłego do kościoła. Tak też stało się i w tym wypadku. Miejscowy ksiądz Ferenz z całą gorliwością odprawił modły w domu nad ciałem zmarłego — a w poniedziałek ruszył wraz z konduktem pogrzebowym na czele.

Tej chwili czekali tylko towarzysze Moraczewskiego i Diamanda. Rozpuścili łotrowską wieść — że dlatego ksiądz nie chciał wpuścić zwłok do kościoła — „ponieważ był biednym robotnikiem — a gdyby to był pan, to byłoby inaczej”. Podburzona tem grupka ludzi i sami agitatorzy w czasie pogrzebu — gdy ksiądz Ferenz prowadził kondukt — na cmentarzu napadli na kondukt i wśród obelżywych i ordynarnych wyzwisk na księdza i kościół znieważyli go wielokrotnie.

Zajście to wywołało wśród szerokiej kół robotniczych — nawet członków partii socjalistycznej niesłychane oburzenie i rozgorczenie.

ACINTO OCTAVIO PICON.

1)

Ból.

Z hiszpańskiego tłum. Karol Kramarczyk.

Na rozległej równinie pól uprawnych stał dwór starej rodziny szlacheckiej de Nucharra, w którym pedziła dni swoje Donna Ines, zajmując się gospodarstwem i żyjąc wspomnieniami. Wokół zwano ją świętą. Wzywać jej pomocy, znaczyło w całej okolicy prawie to samo, co wzywać pomocy Opatrzności, i nawet więcej, bo choć człowiek prosi niebios, które mogą wszystko, o coś doczesnego, nie zawsze bywa wysłuchany, kto zaś udał się o pomoc do Donny Ines, nie było wypadku, by odszedł z próżnymi rękami, o ile to tylko było w jej mocy. Więc podarować dzierzawę, zniżyć opłatę, wywianować służącą, czy parobka, było dla Donny Ines chlebem codziennym. Z szafy jej szła bielizna dla ubogich, ze spiżarni żywność dla opuszczonych, ze śpiżarni zboże dla rolników zrujnowanych płaciła lekarza i aptekę i na jej koszt szły dzieci do szkoły. Taktem swym godziła poważionych, usuwała nieporozumienia, a do jałmużny, którą dać może każdy bogaty, dodając współczucie, które odczuwa tylko człowiek dobry, miała zawsze i dla wszystkich litość w sercu i słowo pociechy na ustach — dość, że dokądkolwiek zwrócił swe kroki, wychodzili ludzie na

jej spotkanie, wjeżdżali, by prosić, a jeszcze więcej, choć to niewiarogodne, by dziękować. Słowa błogosławieństwa i szacunku, które słyssała, bogactwo, dozwala, aże jej świadczyć tyle dobrodziejstw i przedewszystkiem słusznego zadowolenie wewnętrzne, musiały wlać w nią ów spokój duszy, na którym opiera się prawdziwe szczęście.

Miała dwóch synów: Marcelo i Lucjana o tak sprzecznych skłonnościach, że nigdy nie mogli żyć w pokoju. Gdy byli dziećmi, zabawy ich były różne, jako młodzieńcy mieli wprost przeciwne upodobania, a gdy wyrosli na mężów, ideały ich wylaczały się wzajemnie, dość że nigdy nie było między nimi zgody ani harmonji, Marceli był namiętny i gwałtowny — sama wyobraźnia i żywość, Lucjan spokojny, rozważny — uosobienie rozumu i spokoju. Jeden, kierując się tylko wyobraźnią, rozkoszował się medytacjami filozoficznymi, które miały dla niego tem większą ponętę, że otaczał je urok tajemnicy i dawał wiarę tylko temu, co było niedostępne dla jego rozumu; drugi, uznając za przewodników tylko badanie i analizę, studiował charakter zjawisk i początek wszechrzeczy, chcąc dotrzeć do wydarzenia im tajemnicy bytu, uznając za prawdę jedynie to, do czego doszedł drogą obserwacji i doświadczenia.

Marceli wierzył, że dusza jest nieśmiertelna, jak jej stwórca, niezależna od czynników materialnych, czyni owocami idei, a prawdziwa emanacja objawienia; według Lucjana

przyczyny i skutki, czyny i idee zlewały się na łonie Natury owego bóstwa kruchego i materialnego, któremu można wydrzeć dobro wszelkie nie modlitwami, ale jedynie pracą i wysiłkiem, Marcelemu wystarczyła myśl, która mu umożliwiała pograżenie się w kontemplacji nad rzeczami boskimi do tego stopnia uniesienia i ekstazy, iżby można było uzyskać jasną wizję Boga samego; Lucjan wierzył że przez znaczeniem człowieka jest walczyć z materją, zwyciężyć ją, a potem złączyć się z nią, zatracić się w niej na zawsze.

Na jednym tylko punkcie byli zgodni: uwielbiali matkę jednako i kochali ją nad wszystko.

Marceli poświęcił się stanowi duchownemu, Lucjan został lekarzem. Oba, dzięki cności i zasłudze stali się wkrótce znakomitościami w swoich zawodach: Marceli wzorem kapłana, Lucjan człowieka wiedzy. Zazdrośceno słusznie Marcelemu sławy, uzyskanej na ambonie i na synodach, Lucjanowi zdobyte naukowych w laboratorjach i szpitalach.

O matce nie zapomnieli żaden. Był jej słuch i opiekować się nią, odwiedzali ją, obaj często, ale nigdy razem, bo lata, jastrzążąc obustronnie antagonizm, wykopywały coraz większą przepaść między nimi. Gdyby się bowiem spotkali, Marceli byłby uznał za bezbożne wyniki wiedzy współczesnej, Lucjan byłby zlekceważył wszystko, co nadprzyrodzone i dogmatyczne.

S. † P.

Michalina z Ziętkiewiczów POTAPSKA

opatrzona Sw. Sakramentami spokojnie zasnęła w Panu Bogu dnia 2 września 1922 r. u syna swego księdza proboszcza w Rudzie Pabjanickiej przeżywszy lat 64.

Przeżyczenie drogich zwłok z domu żałoby na dworzec Pabjanicki we wtorek o godzinie 4-ej po południu, w środę o godzinie 10-ej rano nabożeństwo żałobne w kościele parafjalnym w Sieradzu i bezpośrednie wyprowadzenie zwłok na miejscowy cmentarz do grobów rodzinnych.

O smutnym obrzędzie tą drogą zawiadamiają krewnych, przyjaciół i życzliwych w głębokim pograżeniu smutku

(XYD1)

Synowie, córki, zięciowie i wnuki.

KRONIKA

— Kalendarzyk

Eżdzie: Wtorek, 5 września Wawrzyńca

Wschód słońca g. 4 m. 52

Zachód g. 7 m. 19.

— Widowiska.

„Luna“ (Przejazd 1)

„Czarny Puma“

„Odeon“ Przejazd 2

„Tryumf Jacka“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Życie za życie“

Teatr letni „Socia“ (Cegielniana 18)

Kino Popularne (Konstantynowska 16)

„Tajemnica cyrku Darfura“

Ogród Ogniska Załog. (Przejazd 1)

Koncert orkiestry St. Namystowskiego.

— Kalendarzyk historyczny.

1772 Rosja ogłasza manifest okupacyjny.

Wiadomości bieżące.

— Album kawalerów „Virtuti Militari“.

Związek oficerów rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej, pragnąc uwiecznić dla przyszłych pokoleń podobizny najdzielniejszych synów Ojczyzny, bohaterów o wolność i niepodległość Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej — przy stepie do wydawnictwa „Albumu kawalerów Virtuti Militari“.

Pomieszczone będą fotografie kawalerów „Virtuti Militari“ i krótkie ich daty biograficzne.

Ponieważ nie są znane Związkowi ostatnie adresy tych wszystkich, którzy to odznaczenie otrzymali, przeto prosimy o najspieszniejsze podanie dokładnego adresu, pod którym wysyłamy szczegóły tego wydawnictwa. Listy w sprawie powyższej adresować prosimy: Związek oficerów rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej — Reklama powszechna, Warszawa, Marszałkowska 78. (8)

— Papierowa taksa.

(p) Do komendy policji nadchodzą liczne skargi na zdzierstwo uprawiane przez dorożkaczy. Podając niżej taksę obowiązującą, komendant policji polecił kierownikom komisariatów zarządzić, aby organa policji z całą bezwzględnością ścigały winnych zdzierstwa.

W tym celu każdy funkcjonariusz policji powinien być zaopatrzony w odpis taksy i protokoły kierować do sądu z jednoczesnym powiadomieniem komisariatu rządu. Odwołuje następująca taksa:

Za kurs w mieście z wyłączeniem kresów w dzień 400 mk. w nocy 500 mk. z centrum miasta na kresy w dzień 600 mk. w nocy 800 za kurs z centrum do południowych kresów w dzień 1000 mk. w nocy 1200 mk. za kurs z centrum do stacji Łódź-Fabryczna w dzień 500 w nocy 600 Do stacji Łódź-Fabryczna z kresów w dzień 600 mk. w nocy 800 mk. do stacji Łódź-Kaliska ze wszystkich ulic z wyjątkiem kresów

wschodnich w dzień 1000 mk. w nocy 1250 mk z jednej stacji kolejowej na drugą w dzień 1250 mk. w nocy 1500 mk. ze stacji Łódź-Kaliska na kresy w dzień 1500 mk. w nocy 1750 mk.

Bagaz do 25 klg. bezpłatnie, ponad 250 klg. 100 m. Wynajem dorożek na godziny: pierwsza godzina 800 mk. druga 700, trzecia 600. Dla dorożek parokonnych 25 proc. więcej. 6

— Wzrost kosztów utrzymania.

p) Komisja miejscowa ustaliła, że koszt utrzymania dziennego rodziny pracowniczej złożonej z 4-ch osób wyniósł mk. 2055,98 fen. i że w porównaniu z cenami na 1 sierpnia koszt utrzymania dziennego wzrósł o mk. 189,25 fen. co w procentach wynosi 10,14. (2)

— Podwyżka pracowników miejskich.

(p) Trwające od kilku dni pertraktacje w sprawie podwyżki płac pracownikom miejskim zostały wczoraj ostatecznie ukończone. Na wspólnej konferencji z przedstawicielami magistratu oraz obu związków zawodowych polskiego i klasowego, ten ostatni podpisał umowę, podczas gdy związek polski na warunki magistratu nie zgodził się. W myśl podpisanej umowy pracownicy otrzymali 30 proc. podwyżki zamiast żądanych przez oba związki 33 proc.

— Podwyżka płac młynarzy.

(p) Wobec wystosowanych przez młynarzy żądań podwyżki płac o 70 proc. w stosunku do cennika z dnia 24 maja, po odbytej konferencji w inspektoracie pracy ustanowiono na stopujące płace II kategoria robotników otrzymuje 2950 mk. III kat. 2450 mk. dziennie. I kategoria będzie otrzymywała płace za wspólnym porozumieniem i ingerencją związku. Prócz tego robotnicy otrzymują 3 funty mąki dziennie. (6)

— Podwyżka płac farmaceutów.

(b) Wobec wystosowanego przez pracowników farmaceutycznych żądania 50 proc. podwyżki, odbyła się wczoraj wspólna konferencja pod przewodnictwem inspektora Kuliczewskiego. P. inspektor prosił farmaceutów o zredukowanie swych żądań do 40 proc. Farmaceuty zgodzili się na wniosek inspektora pracy.

Obecnie płace farmaceutów w tym mieście będą dla prowizora — 235.000 mk., pomocnika prowizora — 190.000 mk., zaś uczniów od 35 do 125 tysięcy marek. (0)

— Z Rady Giełdowej.

Centralne biuro komisji rewindykacyjnej zawiadomiło Radę Giełdową w Łodzi, że rząd francuski oraz poszczególne instytucje i osoby zgłaszają się do władz państwowych polskich z prośbą o zarządzenie zwrotu walorów zaginionych podczas wojny we Francji.

Przypuszczając, że być może, część walorów objętych urzędowymi wykazami znajduje się na terenie Polski, centralne biuro komisji rewindykacyjnej powiadamia, że na zasadzie prawodawstwa francuskiego (Lois de 4 Avril 1915 et 28 Mai 1920, Reglement d'administration publique du 19 Octobre 1919) walo-

ry te, pod pewnymi warunkami proceduralnymi mogą być anulowane i wzamian nich wystawione duplikaty. Posiadacze oryginałów mogliby być z tego powodu narażeni na straty.

W celu uniknięcia wspomnianych strat i zabezpieczenia swoich praw posiadacze takich walorów winni zawiadomić CBKR., o posiadaniu wspomnianych walorów z wyszczególnieniem tych papierów wartościowych oraz daty i sposobu nabycia, ew. osoby która je sprzedała.

Wykaz walorów poszukiwanych, jako zaginionych podczas wojny we Francji, znajduje się do przejrzania w biurze Rady Giełdowej (Piotrkowska 96) w godz. od 9 rano do 3 popoł.

— Strajk szewców trwa.

(1) W dniu wczorajszym w lokalu związku klasowego odbyło się zebranie pracowników szewckich, na którym postanowiono: Wobec tego, że żądania dotychczasowe w przeciągu 7 dni nie zostały uwzględnione przez pracodawców, wycofać takowe, a żądać płac podług cennika warszawskiego i nie przystępować do pracy przed osiągnięciem płac podług wspomnianego cennika. (1)

— Walka z pijaństwem.

(p) W sobotę i niedzielę specjalne patrole policji dokonały obławy w mieście celem skontrolowania, czy zakaz wyszynku alkoholu jest przestrzegany. Pociągnięto do odpowiedzialności właściciela składu win i wódek Lewandowskiego (Kilińskiego 46) właściciela kawiarni Wiśniewskiego (Targowa róg Fabrycznej), oraz właścicieli restauracji: „Helenów“, „Wenecja“ i „Savoy“ jak również restauracji Chmurowej, (Stary Rynek 11), właścicielkę sklepu spożywczego Mikołajewską (Staro-Wóleńska 19). Również pociągnięto do odpowiedzialności cały szereg osób, które znajdowały się na ulicach w stanie nietrzeźwym.

Wynadki i kradzieże.

— Nieudany napad bandycki.

(p) Niejaki Józef Adamezyk wracając z Turku do swej wsi, na szosie uniejowskiej został napadnięty przez trzech osobników, którzy zatrzymali mu wóz. Adamezyk strzelił do jednego z napastników i ranił go. Bandyt widząc, iż napadnięty będzie się bronić uciekł, pozostawiając rannego towarzysza w rowie. Zawiadomiony o zajściu najbliższy posterunek, wysłał na miejsce napadu funkcjonariuszy, lecz ranne go już nie zastano. (1)

— Samowolna eksmisja.

(1) Do policji zgłosiła się Halina Pelner zam. przy ul. 1-go Maja Nr. 37 i zameldowała że do mieszkania jej wtargnęli siłą Szmul Hubert, Szak Mendel i Szpajender Jusek, współwłaściciele tegoż domu i powyrzucali z mieszkania jej meble. W sprawie tej wszczęto dochodzenie. (1)

— Wisielec.

(1) Dnia 3 b. m. o godz. 16 w lasku należącym do Edwarda Cynkego pomiędzy wsią Sanie i Adamów Nowy gminy Bełdów powiatu łódzkiego znaleziono kobietę wisielca. Jak się następnie wyjaśniło jest to Wiera Strumiłowa około 25 lat, Rosjanka. Przy trupie znaleziono 1,015 marek gotówką, flaszkę wódki oraz kartkę z dosłowną notatką. „Ja jestem Rosjanką która nie ma nikogo na świecie, proszę więc, niech gmina zajmie się moim ciałem Wiera Strumiłowa. (5)

— Systematyczna kradzież.

(1) W zakładzie szewckim przy ul. Aleksandryjskiej Nr. 34 należącym do Piotra Belwickiego od dłuższego czasu dokonywano systematycznej kradzieży butów. Przeprowadzone śledztwo stwierdziło że sprawcami kradzieży są: Zenon Nebczak zam. przy ul. Rybnej Nr. 5 i Szczepan Biegański zam. przy ul. Zawadzkiej 28. Sprawę skierowano do sądu. (3)

— Zatrzymanie defraudanta.

(1) Aresztowano Feliksa Jana Kauczyńskiego ze Zgierza, który defraudował — firmie „Krakow-skiej“ w Zgierzu 170 tysięcy marek. (5)

— Pod wpływem alkoholu.

Przy ul. Dąbrowskiej 13, Józef Krasieński zam. przy ul. Pryncypalnej 11, będąc w stanie nietrzeźwym zucił się na policję usiłując funkcjonariuszy rozbroić. Przy pomocy osób cywilnych Krasieńskiego odrowadzono do komisariatu gdzie po spisaniu protokołu odstawiono go do więzienia (7)

Komunikaty

— Konferencja przedwyborcza.

Chrześcijański Związek Jedności Narodowej ragnąc przeprowadzić jednolitą akcję wyborczą zwołał na dzień dzisiejszy tj. we wtorek konferencję chrześcijańskiego kółka w Łodzi. Konferencja odbędzie się w lokalu Zw. Lud. Nar. przy ul. Piotrkowskiej 174 o godz. 8 wieczorem.

Wobec ważności sprawy uprasza się o liczne punktualne przybycie. (7)

Zarząd.

— Z Ligii Kobiet Polskich.

Zarząd L. L. P. zawiadamia członkinie, iż w dn. 6 bm. o godzinie 7 pp. w terminie drugim odbędzie się w lokalu własnym Nadzwyczajne ogólne zebranie. Pożądana obecność wszystkich członkiń (2)

— Zebranie Stow. Współdzielczego „Nasz Oach”.

W poniedziałek dnia 2 października odbędzie się walne zebranie członków Stow. Współdz. Budowy Tanich Mieszkań w sali Cechu Piekarzy przy ul. Podleśnej 1, o godz. 7-ej wieczorem, Sprawy bardzo ważne, Jamcie się licznie, Zarząd. (7) 3725-1

Teatr i sztuka.

— Teatr miejski.

Dziś, we wtorek powtarzana będzie ciesząca się niezwykłym powodzeniem tragedia Stef. Zeromskiego p. t. „Sulkowski”.

Koncertowa gra artystów, przepiękna a wystawa, nastrojowa muzyka i śpiew ściągają tłumy publiczności.

W czwartek premiera, głośna „Maskarada” Jacinta Bonavente p. t. „Krag interesów”. (2)

Z sądów

— Młodociani świętokradzcy.

(p) W zakrystji parafji św. Wojciecha w Chojnach zginął pewnego dnia kielich srebrny pozłacany, wartości 200,000 mk., Przeprowadzone w tej sprawie dochodzenie policyjne ustaliło, iż kradzieży dokonali 13 letni Feliks Gorzałt i 14 letni Henryk Poddebski. Pewnego dnia przed niesporami wyjęli oni kielich z niezamkniętej szafki stojącej w zakrystji i schowali w lasku znajdującym się obok kościoła, a sami wrócili na nabożeństwo. Po niesporach Poddebski zabrał kielich do domu i schował go na strychu, a na drugi dzień obaj chłopcy odnieśli kielich niejakiemu Gorczyńskiemu, który jednak kielicha nabyć nie chciał i zwrócił takowy chłopcom. Nie wiedząc co z kielichem zrobić nieletni złoczyńcy wrzucili go do dołu obok kościoła.

Wobec tego na ławie oskarżonych sądu okręgowego zasiedli obaj nieletni przestępcy jak również Gorczyński oskarżony o podżeganie do występk. Jedyny świadek ks. Knapski w zeznaniu swem świadczył na korzyść oskarżonych.

Prokurator wnosil o łagodną karę na młodych świętokradców ze względu na ich wiek i przyznanie się do winy, natomiast Gorczyński jako „spirytus movens” całej sprawy winien być surowo ukarany za podżeganie dzieci do czynu karygodnego.

Obrońcy oskarżonych chłopców podawali jako okoliczność łagodzącą nieświadomość sprawców kradzieży, zaś obrońca Gorczyńskiego wniósł o uniewinnienie swego klienta, ponieważ nie zostało mu dowiedzione żadne przestępstwo.

Sąd po naradzie skazał nieletnich przestępców po 6 miesięcy więzienia, każdego na zasadzie amnestji wyrok zmniejszył o połowę zawieszając wykonanie kary na dwa lata. Gorczyński został uniewinniony.

Ze sportu

Budowa wielkiego parku sportowego w Łodzi

(1) Na tak zwanym Polesiu konstancyńskim naprzeciw dworca kolejowego na terenie 10 morgowym buduje Łódzki Klub Sportowy park sportowy. Według projektu inżyniera Christelbauera i wskazówek inż. Hajesa z Budapesztu, przewidziane są następujące obiekty.

1) boisko rozgrywkowe piłki nożnej o wymiarach 70x108 m nadające się podług dzisiejszych przepisów najlepiej do gier międzynarodowych i olimpijskich. W zupełności pokryte trawą służyć będzie jedynie do poważniejszych zawodów.

2) skocznia o szerokości 4m. położona między boiskiem a bieżnią nawprost trybun.

3) Żużlowa bieżnia lekko atletyczna 400 metrów długa, szerokości 7, 5 metra, umożliwiająca równoczesny start sześciu biegaczom.

4) betonowy tor dla cyklistów i motocyklistów 480 metrów długi 7 metrów szeroki o promieniu kołowym 46, 5 metra, umożliwi urządzenie najpoważniejszych wyścigów motocyklowych przy szybkości, aż do 160 klm. na godzinę.

5) strzelnica 50 metrów długa,

6) kręgielnia o dwóch torach.

7) boisko ćwiczebne rozmiarami odpowiadające boisku rozgrywkowemu, służyć będzie do treningu i zawodów drużyn słabszych.

8) korty tenisowe w liczbie 6 otoczone siatkami i żywopłotem, posiadać będą z jednej strony 3 rzędy miejsc siedzących

9) pływalnia 110 metr. długa i 20 metr. szeroka zasilana wodą przez pompę służyć będzie jedynie dla pływaków.

10) kryte trybuny wsparte na żelazo-betonowych filarach i przesłach mieszczące około 4,000 osób. Amfiteatralnie zbudowana widownia o stopniach betonowych zawierać będzie 16 tysięcy miejsc stojących.

Pod trybunami przez całą długość znajdować się będzie dom klubowy 110 metrów długi. W domu tym mieścić się będą 2 szatnie z łazienkami, mieszkanie gospodarza, sala dla boksa i szermierki, wielka hala bufetowa itd.

Obecnie teren jest już ogrodzony, kosztem 5 miljonów marek, stawia się prowizoryny dom dla gospodarza parku, plany i roboty niwelacyjne w toku. Szybszy bieg robót wstrzymuje brak funduszy. Dla przyspieszenia takowych „komitet budowy parku wydał złotą księgę ofiarodawców” w której każdy składający większą kwotę wpisuje swe nazwisko.

Podkreślić należy, że jakkolwiek po 20 latach park ze wszystkimi swymi urządzeniami przejdzie na własność miasta, komitet budowy nie myśli tandetnymi budowlami wykryć się z przyjętych na się obowiązków, lecz chce stworzyć dzieło naprawdę monumentalne.

Plany parku wystawione są w oknie wystawowym cukierni „Ziemiańskiej” i zakładu fryzjerskiego Grand-Hotelu.

Z dziedziny mody.

Moda na tegoroczny sezon jesienny dla pań.

Kiedy przemina piękne dni lata a chłodna jesień zacznie dokuczać, wówczas największą troską każdej kobiety jest nowy kostium jesienny, który mógłby ewentualnie służyć także na czas zimy. Ostatnim wyrazem mody na obecny sezon jesienny jest pół-przylegający zakiet wolny na plecach, zapięty na jeden tylko guzik, często na wzór smokinga. Długi, nisko spadający rewers męski podkreśla sylwetkę, która ma być wyrazem mody

Zakiet musi mieć zawsze kieszenie i kołnierzy który można nosić otwarty lub zamknięty. Kołnierze bardzo często obszyte futerkiem. Dłuższe zakiety mają kołnierze długie, w rodzaju szala, z przodu bardzo nisko spadające.

Rękawy wąskie, a tylko przy krótszych zakietach szersze.

Przy płaszczach modne będą rękawy ki monowe, kołnierze zaś szerokie, miękkie, łat dowane, wyszywane wzorzysto.

Moda jesienna najlepiej będzie mogła być zastosowana przy materiałach wełnianych, miękkich i ciemnych. (7)

Przemysł i handel.

Dlaczego mamy deficyt kolejowy.

(=) W przygotowywanym obecnie budżecie kolejowym znajdują się dwie (z pośród ogólnej liczby pięciu) pozycje, które, — jak zwracając nam uwagę ze sfer kompetentnych, — żadną miarą doń wchodzić nie powinny: są to pozycje: III. budowa i inwestycje, oraz IV. — odbudowa zniszczonych linii.

Po pierwsze. obie te pozycje powinny stanowić całość, gdyż technicznie nie różnią się wiele, a administracyjnie należą obie do kompetencji departamentu budowy i konserwacji. Powtórę, nie powinny obciążać budżetu i skromnych dochodów ministerjum kolei.

Podobnego przykładu ani nie podaje praktyka w żadnym z państw zachodu, ani nie wskazuje teoria.

Inwestycje i budowa nowych dróg żelaznych nie może obciążać żadnej instytucji, bo żadna tego nie znieśnie. Dawna Rosja czerpała na ten cel fundusze z oszczędności czynnego swego bilansu państwowego, a na zachodzie na budowę nowych kolei i wielkie inwestycje komunikacyjne czerpano zawsze ze źródeł odrębnych, jak emisje pożyczki wewnętrznej lub zdobycie zewnętrznej.

Czerpanie na inwestycje oraz na budowę nowych dróg z eksploatacji istniejących, — jest niedopuszczalne i za takie zostało już uznane w swoim czasie przez ministerstwo skarbu. (5)

Gospodarze wieśni z Białegostoku

(=) W ostatnim czasie otwarto w Białymstoku nowych pięć fabryk trykotaży, wobec czego łączna ilość fabryk tych wynosi obecnie 25. Stosunki płacy i pracy w fabrykach tych nie muszą być najlepsze skoro wybuchł w nich strajk robotniczy. Robotnicy żądają podwyżki pięćdziesięcioprocentowej, fabrykanci jej natomiast nie chcą przyznać.

W ostatnim czasie wyjechała z Białegostoku znaczniejsza partja robotników do Francji.

Tendencja na tutejszym rynku włókienniczym była w ubiegłym miesiącu bardzo mocna.

Drożyna materiałów surowych i półsurowych postępuje wwyż. wełna i szmaty podrożały o 10 procent, zdrożały również znacznie skóry.

Równocześnie jednak daje się odczuwać brak surowców, skutkiem czego szereg fabryk pracuje obecnie na zmianę. (2)

Giełda warszawska d. 4 b. m.

4 1/2% listy ziem.		Dol. St. Zjd.	8400 8525
za 100 mk.	49,25	Marki niem.	5,95
6% obl. m. Warsz.		Franki franc.	650
5% obl. m. Warsz.	235	Funty	—

Czeki i wpłaty.			
Belgja	620	Londyn	37500
Berlin	5,70 5,50	Nowy Jork	8325
Gdańsk	5,70—5,55	Paryż	653
Praga	265	Wiedeń	12,25

Akcje.			
Bank hand.	5600	Ostrowiec	11000
„ Dyskont	4400	Radzki	3750
„ Kredyt	3700	Starachowice	6450
„ Zjed. z pol.	1400	Zyrardów	125,000
Cukier	78000	Borkowski	17 1/2
Drzewo	1700	Zegluga	1925
Lilpop	5775	Jabłkowski	2825
		Nafta	1950

OPEDON
Dzisiaj i dni następnym

Tryumf Jacka

Egzotyczny dramat w 6 akt.
4 i ostatnia serja 4
wielkiego obrazu p. t.

Syn Tarzana

W roli główne. znakomity autor amerykański

GORDON GRIFFITH

Początek przedstawień o 5 ej, w święta o 3 ej

(3724K1)

Początek przedstawień o 5 ej, w święta o 3-ej

W dniu 10 września 1922 r.

o godzinie 3 popołudniu w osadzie Konstantynów pod Łodzią, przy ul. Łaskiej wypuszczone zostaną w dzierżawę na lat 3 około 10 morgów ogrodowej ziemi i łąki.

Opiekunowie małoletnich
po ś. p. Ferdynandzie Ruprechcie.

Bliższa wiadomość Łódź, Kilińskiego № 86 m. 4. od 7—8 wieczorem. 3715—2 s

PENSJONARKI!

FARTUCHY I KAPELUSZE

SZKOLNE

w wielkim wyborze posiadają

Magazyny konfekcyjne

A. SPODENKIEWICZA

3701K1

Piotrkowska № 150

Konstantynowska № 26.

Szyby

okienne posiada stale na składzie, oraz wykonywa wszelkie roboty szklarskie solidnie i tanio. Firm Chrześcijańska Jan Candryk Łódź, ul. Piotrkowska 249 3686d10

O WOCE

świeże wszelkich gatunków hurtowo i detalicznie

— poleca —

Józef Żurek 3684K1

Łódź, Piotrkowska 181. — Firma Chrześcijańska

Dają na raty!!!

wszelką garderobę damską i męską gotową i na obstalunki. Pracownia A. Berger, Południowa 6 prawa oficyna 3597 1k

Samochód

ciężarowy 2 tonnowy firmy Praesto oraz

wolancik

lekki do sprzedania wiadomośc ul. Napiórkowskiego 67 3722K2

Na sprzedaż

nie używane światło dębowe urządzenie fryzjerskie z 4 mtr, marmurową płytą, 7 miesiąc Ostrów Poznańskie ul. Raszkowska 54 3721K1

Ogrodnik

z chlubnymi świadectwami na zadanie może dać dobrą protekcję przyjmie posadę lub wydzierżawi ogród, w kilku morgowym gospodarstwie może wzorowo i korzystnie poprowadzić. Wiadomośc w Łodzi ul. Przejazd 72 F. Dawidowicz 3720—3s

Zakład Lecznicy

0-127 Dobrowolskiego choroby gardła, nosa, uszu Warszawa ul. S-to Krzyska 6. 3712K

Domek

murowany w Ozorkowie sprzedam 13, 2 skłepy mieszkanie wolne. 3717K5

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych Ul. Ewangelicka 2. Godz przyjąć od 9—2 i 6—8. Panie od 5—6. 3613

Sklep

rzeźniczy z urządzeniem i mieszkaniem sprzedam byle by zaraz, ul. Krucza 19 3673K3

KUPUJĘ

oryanty, złoto, srebro, zegarki biżuterje, stare zęby, płacę najlepiej Konstantynowska 7 MILICH prawa of. I p. 2250K

Kupuje meble

dywany, maszyny do szycia futra, garderobę i sprzęty domowe. WAJCMAN Dzielna 19 (2552 k)

Kupuje

meble, dywany, garderobę, maszyny do szycia. Płacę najlepiej Wajreich, Benedykta 19. 3517d

SUCHUTY

oraz wszelkie choroby piersiowe leczy

„Balsam Ihticolan Age”. Używa się za poradą lekarza sprzedają apteki i sklepy apteczne. 3279d

Ważne dla panów, pilotów i malarzy!

srebro i złoto w listwach wyrobu mojej fabryki w Warszawie przy ul. Kopernika Nr. 42 jest do nabycia po cenie fabrycznej p. Władysława Procela w Łodzi, ul. Piotrkowskiej 17.

3677K3)

K. Gazdowski.

3462s

Wygodnie! na raty!

Wszelką garderobę męską i damską, obuwie, rozmaite towary łokciowe, bieliznę i t. d. nabyć można po cenach przystępnych tylko u firmy

„OSZCZĘDNOŚĆ”

Wólczańska-43, front, pierwsze piętro. 3409

GRAND-KINO

Dzisiaj premiera!

YVONNE DELORNE

Dramat w 7 częściach.

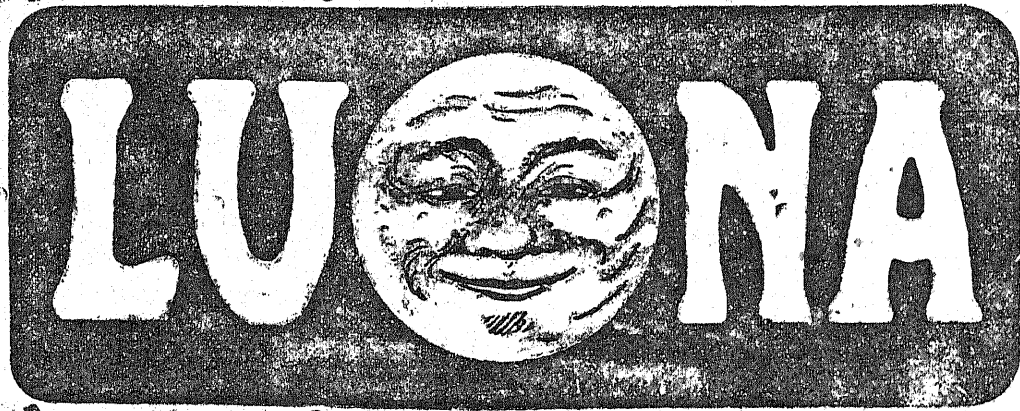
W roli głównej

Priscilla Dean

Początek przedst. o godz. 5, ost. o g. 9.30.

3723s

Dziś
premiera!

Dziś
premiera!

„CZARNY PUMA”

Amerykańskie arcydzieło kinemat. w 6 akt.

3-a serja ::::::::::: 3-a serja

wybitnego dramatu

TAJEMNICE DŻUNGLI

3714K1

Teatr świetny

„Nowości”

Piotrkowska róg Główniej.

Dziś Egzotyczny dramat ameryk.

W krainie ludożerców

Przygoda ze światem zwierzęcym dziewiczych preri amerykańskich.

Udział przyjmują najlepsi artyści-sportsmeni II-iej półkuli ziemskiej jak: **Hugo Lebecque, Francis Ford**
Lucille Love, Grace Gunard oraz plemiona murzyńskie lwy, lwice i słonie. 37165

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AA Meble sypialnie stołowe oraz łóżka, stoły krzesła otomany kozetki krzesła wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechódzki Piotrkowska 108 6262-0

Z powodu zmiany interesu sprzedam sklep spożywczy z pokojem i kuchnią Chojny ul. Wysockiego 4 (dawnej Lesna) 8026-1

Z powodu wyjazdu sklep do sprzedania zaraz dowiedzieć się można ul. Gdańska 85 u p. Przybylskiej. 8044-1

R power sprzedam tania Piotrkowska 178 Krzemieński. 7770-1

Z powodu wyjazdu sprzedam biurko, szafy, otomane, leżankę, umywalnię, komodę, łóżka, szafki nocne, stół, krzesła, zegar, tremo, słupki Piotrkowska, 225-3. 7925-1

KREDENS garderobe, szafy, łóżka, otomane, stół, nocne szafki sprzedam Sienkiewicza 59 oficyna drugie wejście drugie piętro miesz. 26. 8061-2

Do sprzedania pateton i 20 płyt za 35,000 mk. Główna 24 m. 41. 8066-2

Sprzedam łóżko, maszynę do szycia Kilińskiego 77-2 od 5-ej do 7-ej. 8068-1

Sprzedam maszynę szewską iatkową Przejazd 59 m. 28. 8057-1

W Ozorkowie do sprzedania dom i 9 mórg gruntu, łąki w śródmieściu. Wiadomość Zgierz Klak Szcześliwa 30 m. 13 8059-2

Do sprzedania dom za 40 milj. gotówki potrzeba 20 milj. go spodarstwa rolne, młyny, wielki wybór poleca biuro „Pośrednik” Piotrkowska 87 8064-1

Różne:

A kuszerka Pipikowa przyjmuje zamówienia pań miejscowych i przyjezdnych Piotrkowska 132. 7941-10

Nauczycielki, freblanki z muzyką, obcymi językami na stałe, na godziny bony, pielęgniarki, gospodynie, biuralistki, handlowczyńce poleca Biuro Ludwińskiej Piotrkowska 109. 7948-5

Student udziela korepetycji w zakresie 8 klas Gdańska 46 m. 11. 7926-1

Mieszkanie zamienie o 1 oknie na drugim piętrze w murywanym domu ul. Ludwiki № 51 A. Ruta 7884-1

Z dolnej krawcowej, szyjącej w prywatnych domach oddaje pokój z opałem za małą pomoc w gospodarstwie. Oferty Rozwój pod lit. „I G” 8055-3

Potrzebny uczeń cukierniczy z roczną praktyką do cukierni Dzielna 10 W. Michalski. 8060-2

Mamka z dobrym pokarmem poszukuje niejsca Wegłowa 3 Pawłowska Antonina, oraz dziecko odda na własność 3 miesięczne niechrzczone. 8062-1

Dplomowana nauczycielka muzyki, która ukończyła konserwatorium w Petersburgu z odznaczeniem udziela lekcji gry na fortepianie Piotrkowska 164 m. 5. 8050-2

Lekarz dentysta Janina Tomaszewska-Witkowska powróciła. 8051-1

Polskiego, niemieckiego, arytmetyki, stenografii udziela Albert Leder, autor podręczników naukowych. Dzielna 42. 8052-2

POTRZEBNE sztrygierki na czochy ul. Juljusza 10 m. 12. 8053-2

Potrzebna młoda dziewczyna do służby Wólczńska 91 m. 16 od 4-ej do 6 po poł. 8048-2

Masażystka dyplomowana powróciła z Buska przyjmuje codziennie 5-7. Od października kursy dla masażystek Kilińskiego 77-2. 8069-1

Służąca do wszystkiego stara się z dobrymi świadectwami potrzebna do 2 osób zgłosić się do P. H. Stytyta Piotrkowska 66. 8070-1

Dwa kawalerowie zapoznają dwie sympatyczne panny branki do lat 28 w celu matrymonjalnym. Oferty do Rozwoju pod „Honor” anonim bez odpowiedzi. 8049-1

Budowa i reperacja studni szybko i akuracie pod gwarancją Rzgowska 141 Witeczak. 8063-6

Pokój umeblowany i procenta za wypożyczenie miliona Rozwój sub „Pokój”. 8067-1

Osoba znająca się dobrze na gospodarstwie poszukuje odpowiedniej posady Oferty pod „Gospodarstwo” 7905-1

Tokarnia pociągowa długość w kiernerach 75 cm. do 1 metra kupię Kilińskiego 128 Polaczek. 8021-1

Potrzebni zdolni malarze i olejnicy Gubernatorska 23 m. 2 8027-1

Poszukuję zdolnych czeladzi krawieckich Łódź Sienkiewicza 71 B. Mizera. 8020-1

Zagubione dokumenty

Eslingier Jan zagubił kartę zwolnienia wyd. w P. K. U. w Łodzi. 8045-1

Gadomska Stanisława zagubiła paszport polski wyd. w gm. Skotniki. 8022-1

Masprzak Marja zagubiła paszport wyd. w Łodzi. 8024-1

Dram Leib Bleen zagubił kartę rejestracyjną 1884 r. wyd. w Łodzi. 8065-5

Posolak Kazimierz zagubił kartę powołania wyd. w P. K. U. w Łodzi. 8054-5

Drzazga Adolf zagubił dowód osobisty wyd. w Chojnach. 8056-3

Dabrowski Władysław wieś Ruzyce pow. Łęczycki zagubił kartę powołania wyd. w P. K. U. w Tomaszowie. 8058-3

Lekarz — dentysta

Janina Tomaszewska

Witkowska

powróciła. (3718K1)

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 300 mk., za tekstem 200 mk., zwyczajne 80 mk., wśród drobnych 140 mk., nekrologi 180 mk., komunikaty 200 mk., za wiersz nonparelowy lub jego miejsce, Drobne ogłoszenie bezterminowe 20 mk. za wyraz, duże litery 180 mk., dla poszukujących pracy 10 mk., najmniejsze ogłoszenie 200 mk. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej ograniczone 100 proc. drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmujące tego zawinienia: „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.